

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.

Félévre . . . . 4 kor.

Negyedévre . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fill.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 15.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség:
Kaposvár, Zárda-utca
17. szám,hová a lap szellemi
részét illető minden
közlemény intézendő.Kiadóhivatal
Kaposvár Zárda-utca
17. szám
hová az előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalá-
sok intézendők.

A magyar néphez.

Verje meg az Isten valamennyi átka;
A ki becsületét áruba bocsátja!
Mert az igaz embert nem arra nevelték,
Hogy pénzért eladja hitét, szavát, lelkét! . . .
Rosszabb a kutyánál — mert az legalább hú —
A ki magát gyáván, hitványul eladja!
Verje is az Isten, a hatalmas Isten
Rettentő haragja!

Nem magas fal óv meg, nem a márványtető.
Földrengés ledönti, megeszi az idő.
Nem a vas, nem a kő --: egy sem állhat ellen!
A mi örökké tart egyedül a jellem! . . .
Templom szentélyéből a kufárt kiverte
Jézus nagy haragja! . . .
Verje meg az Isten, a ki magát gyáván,
Hitványul eladja!

Nemzetek nagysága a jellemen épül.
Erejét meríti a polgár szívéből.
All is az, mint a tölgy, az erdő királya,
Mely a zugó szélvész daczosan kiállja.
De átok a népre, mely kincses kerítők
Talpaihoz szédül!
Elpusztul az Isten, a hatalmas Isten
Megtörő kezétől! . . .

Pusztuljon is! . . . Nem kár! . . . Az a faj ne éljen,
Akiből kivesszett a nemes szemérem!
Én uram! Be gyászos, csüggedt az ilyen nép!
Mintha az időből a hajnal kiesnék! . . .
Rabszolgát csinálhat a legelső zsarnok
Könnyedén belőle! . . .
Megveri az Isten, a hatalmas Isten,
És elfordul tőle! . . .

Senki sem tehet túl büszke magyar népen,
Ha elszánt a' arat lobog a szívében!
Ha emelt homlokkal, bátran megy előre,
Mint a jog, igazság rendületlen öre! . . .
De az árulónak, lelkét eladónak
Romlás a juta'na!
Elsöpri a földről a haragvó Isten
Rettentő hatalma! . . .

Rajta magyar! Válassz! . . . Légy a régi hős nép,
Akinek a rosszal küzdeni dicsőség!
Nemzeted nagysága, szép függetlensége
Legyen a vallásod —: s minden bajnak vége!
Legy a becsületért, mint az oltár lángja,
Tiszta lobogással, örökös szent hévvel:
Ers megáld az Isten, a hatalmas Isten
Mind a két kezével!

Ábrányi Emil.

A Tisza-tábor tervei.

Nyilvánvalóak lettek immár a Tisza-tábor céljai. És ha eddig azt hittük, hogy átkos aknamunkájukkal és csak alkotmányunk ellen készülnek támadásra, még nem ismertük céljait és törekvéseit a maguk teljességében. Kibujt e héten zsákjából a szög s vele a lóláb s most már igaz világításban láthatjuk gyalázatos szándékukat. Eddig a hazafias kötelesség kívánta alkotmányunkat meggyalázó törekvéseit meghiusítani, most a magyarság létérdeke követeli, hogy kegyetlenül pusztuljon helyéről a miniszterelnök és nemzetietlen tábor.

Feloszlatta a miniszterelnök a képviselő házat, állítolag, hogy a nemzet itéletére appelláljon, még akkor is ha ezen cselekedetével törvényszegést követ is el. Még akkor is, ha idegen hatalomnak szolgáló kínáló praecedensül az alkotmányosság megtörésére. A választási helyzet mai prespektívája, mint tudvalevő éppen nem a legkellemesebb illúzióba ringatja a kormánypártot, mely napról-napra kapja a csufos vereségéről szóló híreket. Ne higgyük azonban, hogy Tisza ne tudta volna, hogy törvénytelenége és az evvel egyidejűleg rohamosan terjedő ellenzéki és 48-as eszme nagyobb arányokat ölt és készül a megtorlásra. Tudta jól és elkészült erre is. A nemzet itéletének hangoztatása csak üres frázis volt. Először, mert a nemzet sem illetékes törvénytelenéget jóváhagyni s ami törvénytelen volt az a választási szankcionálás után is törvénytelen marad. Másodszor, mert a nemzet itélete, — nincs, és erről a mai viszonyok mellett szó sem lehet.

Az ellenzék, különösen a 48-as párt tetemesen gyarapodott még a választások előtt is, a polgárok lelkesültsége pedig vele nőtt. Készültek ugyan a párt kasszával, de nem lehetlenségre, a kerületek hódítására, csupán ha lehet, a régi megőrzésére. Azonban még ez sem lesz így. Bármily erős lesz is a hivatalos presszió, bármily nagyarányu a lélekvasárlás, a kormánypárt csufos veresége kétségtelen. Nem is bíztak tehát abban, hogy tulnyomó többségük lesz, csak azt akarták, hogy meglegyen, a többségük amit az egyes nemzetiségekre és horvátokra számítva biztosra vehettek. Avval pedig éppen nem törődtek, hogy nemzetietlen lesz-e a többség, csak meglegyen, sőt ha olyan, annál jobb. Hogy mi volt a miniszterelnöknek és tábo-

rának célja azt a hét politikai eseményei világították meg.

A miniszterelnök a radikális és most már akcióba lépő nemzetiségnek, az eddig fennálló miniszteri rendelet ellenére megadta a szervezkedési engedélyt. Egy régebbi belügyminiszteri rendelet ugyanis a nemzetiségek állandó szervezetét betiltotta és az ilyenek feloszlását rendelte el. A választási harcokra szervezkedhettek tehát a nemzetiségek, egyenesen a miniszterelnök engedélyére. A nemzetiségek így módon akcióba léptek és a most folyó választáskor a kormánypárt formális ellenállása révén sikerül is majd egy pár kerülethez jutniok.

Mit akar evvel elérni a miniszterelnök és tábor?

Kettős cél vezette őket: Résztint, hogy a magyar törvényhozás házában minél többen legyenek azok, akik a vad nemzetiségi eszmék harcosai. Hogy azonban ellenükben saját pártjukat biztosítsák, a lefoglalt Janku alapot visszaadták s a népoktatás reformját illetőleg, biztosították a nemzetiségeket. A másik ok: ilyenmódon aztán hivatkozhatna majd a házszabályok szigorú módosításának szükségességére.

Aknamunkájuk ezzel még korántsem ért véget, felhasználva az ilyen-téknéppen alakított helyzetet, a magyar törvényhozás házában hasonlók akarják tenni az osztrák reixráéhoz. munkaképtelenné téve az összegyűjtött nemzetiségekkel, akiknek mindig a Bécs szava döntő.

Ime ilyenek a Tisza-tábor céljai. Százados küzdelmeinket létérdekeinkért ismét felujtják s ők képviselik most a kamarillát reakcionárius törekvésekkel, ellenünkbe állítván kerékkötőt a nemzetiségeket.

Magyar polgárok, válasszatok!

És ha szívetekben nem honfi vér csepeg, ha arcotokat nem emberi bőr borítja, szavazzatok rájuk. Magyar polgárok, nem nagy a választék, válasszatok.

Választási mozgalmak Somogyvármegyében.

Kaposvár. A kaposvári választókerületben Thaly László függetlenségi párti képviselő jelölt körútja, valóságos diadal ut. Minden községben a legnagyobb lelkesedéssel és ünnepléssel fogadják. Kétség sem fér hozzá, hogy egytől-egyik zászlója alá tömörülnek. A kerület községeinek már eddig legnagyobb részét bejárta, csupán egynéhány maradt el héttőre és keddre, a melyek oda érkezését napról-napra türelmetlenebbül várják és készülnek a diszes fogadtatásra. Óriási többséggel való megválasztása teljes bizonyos.

Makfalvay Géza fogadtatása.

A kaposvári választókerület kormánypárti képviselőjelöltje Makfalvay Géza földmivelésügyi államtitkár 18-án tartotta bevonulását. Vagy 40-50 napidijért berendelt falusi német választópolgár és egy pár városi választó fogadta a jelöltet az indóházánál, kihez Márffy Emil intézett rövid beszédet, majd Németh István üdvözölte.

Ezután történt meg az »ünneplés bevonulás«. Az ezer és ezer főre összegyűlt közönség folytonos abezugolása és az ellenzéki jelölt Thaly László folytonos éljenzése és a Kossuth nótá éneklése közben vonult fel a »lelkes« de kicsiny kormánypárti tábor. A menet a városban általánosan ösmert Karácsonyi Józsefek, Kovács Péterek, Bors Istvánok, Sipos Károlyok, Mándli Sándorok mint zászlótartók vezetése mellett vonult fel. Ezeket követték a »Komoly elemek« és tán 40-50 választópolgár erős csendőri fedezet mellett.

Az óriási számban összecserelt tünnető közönség folyton a Kossuth nótát énekelte és lelkesen éljenzete az ellenzék közkedvelt jelöltjét.

A »teljesen rendben« felvonult »komoly elemek« számszerint vagy 200-an bevonultak a »bankósok« udvarára, hol zárt kapuk

mögött a lovak szállója előtt tartotta a »közkedvelt és erősen elvhu« méltóságos jelölt ur programbeszédét.

A csodálatosan »liberális« beszéd igen gyenge hatással volt a hallgatóságra, nem egyszer harsogta tul a künnlevő tömeg Kossuth nótája a Méltóságos ur csengő hangját.

Innen azután a Ferencz József vendéglőbe vonultak, hol tovább ünneplték a legujabb »szabadelvű« agrarius jelöltet — a merkantilisták.

Makfalvay és kíséretének a kerületben szándékolt körútjáról a következő tudósítást kaptuk, melyet szóról-szóra itt közlünk:

»Ked. Kadarkut 1905 Január 17 dikén.

Az Kormánypárti jelölt és az bizottsága megjelenését tartotta az Kadarkuti Nagy vendéglő termében, de az 1848 as választó közönség azt nem engedte meg hogy még csak egy szohoz is juthattak volna. Ekor kéntelenek voltak elhuzodni csendőri fedezet melet az református párokia udvarára, de fel lelkesült ujbol megint az 1848 as választi polgárság, hogy ez a hely nem kórtes hej, azonal az 48 as pártok feloszlatak hogy semi program beszédet ottsem engedtek szavalani.

de ujbol az ev. ref. egyház öszes tagja is megzendülvén aban a tekintetben hogy a görhes papunk micsoda czölből merete meg engedni eszt a kórtes állapotot, mikor enek it heje nincs: az ev. ref. templom udvarába.

Ekor már aztán, mind az csendőrök, mind az Kormán párti Jelölt és az bizottsága könyörgésre fakat hogy mért az Isten fen van az égbe bocsásanak meg mi innét el távozunk de még áldomást is adunk csak ereszenek el békivel és az 48 as választó öszes polgárság elis eresztette békével semi némü bán-tás nem volt.

Ekor hedrehelre el vonult a Jelölt az bizottságával, de tudomásunk anyi hogy egy pár percz mulva visszajöttek: mert még az faluban sem eresztették be őket, búhajos képpel távoztak vissza kaposvár felé.

Értesülésünk szerint Makfalvay Géza a péntek esti gyorsvonattal Kaposvárról el is utazott, visszatért Budapestre.

Nem tartjuk érdektelennek felemlíteni azt sem, hogy a kaposvári választókerület volt képviselőjének Vörösi Lászlónak sem valami virágos az útja, újonnan kiszemelt otthonában, Aradon. Legalább a következő kórtes vers ezt bizonyítja, mely így szól:

T Á R C Z A.

A zászlóalj gyermeke.

Irta: Kincs István.

(Folytatás.)

Szemügyre vette a kis kölyköt, aztán nézni kezdte a fejét.

— En . . . én azt hiszem, hogy inkább rád hasonlít Marcsi — próbálta a tromfot.

— A mesterné krinolinja hasonlít rád te csepürágó! — dühösködött hivatalos fö-lénynyel az őrmester.

— Az orra a Thaly gyereké . . . vélekedett egy tizedes.

— A szája meg az Illés Gidáé — tette hozzá egy harmadik.

— Ahun la! hogy veri az eget a lábával hangzott odaát, — akárcsak Maros Petiit tornászni látnám!

A találó megjegyzéseket rendszeren hangos kacaj kísérette. Még annak is nevettek, mikor a napos őrmester odaszólt a silbaknak:

— És te Lenczi meg sem nézed?

— Láttam én már gyereket eleget — volt a boszus válasz, hanem azért őt is gyötörte félig-meddig a kíváncsiság, keresztül furta magát bajtársai között, végig nézett a kalimpáló gyereken s nagy bölcsen azt kérdezte tőle:

— Mi neved kölyök? Ki volt az édes apád?

— Te bizonyosan nem. Sokkal is butább formád van, Lenczi, — felelt a gyerek helyett Fancsal Marcsi.

Hanem Bánya Lőrincz kiegyenesedett a kevély önérzettel bökte ki:

— Nem tudhassa az ember!

Hatalmas kaczagás volt a válasz. Szóval az az ágról szakadt, legkitünőbb mulatsága volt a kaszárnyának. Aanyit, annyit piszkálták, annyit hasonlították, miglen egészen beleszerettek. Mikor a végén valaki azt indítványozta:

— Adjuk oda az éjjeli bakternek, vigye a városházára, arra valóságos elemi erővel tört ki a méltatlankodás.

— Az öregapádat vigyék a városházára, te bundás, — ez a mi gyerekünk most. Jussunk van hozzá! A kardommal futok keresztül rajta, ak' bántani merészli. S ha a tu'ajdon édes anyja jönne érte, azt is kiverjük. No nem?

— Helyes! Ugy van! Zugta rá a többi.

— Holnap keresztvizezre tartjuk.

— Hát ha már meg van keresztelve?

— Semmi közöd hozzá. Ami biztos az biztos. Mert hát pogányt csak nem nevelünk belőle.

— Barnabás lesz a neve — logyogott bele Csicsó Barnabás.

— Ne jártasd a pofalesődet, — mor-

dult pajtására egy másik őrmester — gazembert szinte nem nevelünk belőle.

— Mond még egyszer!

— Mondom is. Amióta a világ áll, a gazembereket rendszeren Barnabásoknak hitták. Mikor Krisztus urunkat halálra viték, nem eresztették-e ki már akkor is a börtönből egy Barnabást?

Csicsó Barnabás le volt főzve.

Időközben más nevet is ajánlottak már, hanem a törzsőrmester csinált közöt-tük rendet, mondván.

— A mi vitéz őrnagyunkat megkérjük, tartsa keresztvizezre és az ő nevét adjuk neki. Szántó Pál léssen a neve.

— Éljen! Ugy lesz, zugta a kar.

— De lutheránus lesz ugye-e? indit ujból valami nehezséget egy másik.

— Az eszed csucsá lesz lutheránus. Csak látod, hogy vastag nyaka van a kölyöknek. S abból már eléggé kitetszik, hogy az Urísten is kálomistának teremtette.

— A kálomista kereszttség igen drága — jegyezte meg egy református baka, — a katolikus pap olesóban csinálja.

— Akkor hát pápista lesz, punktum! — oldotta meg a kérdést a törzsőrmester hanem hát gyerekek előre! vigyük fel a kantinba! Ki tudja, mikor evett utoljára a mi szegény kis bundásunk. A kantino-snéhoz adjuk kosztra. Kétszázan vagyunk, másfél garast meg nem érzünk egy héten, az éppen nyolcz forint.

Az aradi határon,
Tisza ül egy számaron,
Vörös László kergeti,
Szamár a ki követi.

Tabon a kormánypart dr. Okolicsányi Gézával, **Marczaliban** dr. Gálóvics Zoltánnal próbál újabb szerencsét, a siker legkisebb reménye nélkül. Mindkét kerületben a kormánypart erőlködése csak emel az ellenzéki jelöltek Nessi és Zboray népszerűségét. **Nagyatádon** is tartja még magát a kormánypartí jelölt Barakonyi Károly, de azt hisszük, hogy most már majd csak itt is meggyőződnek — mert elég ok van reá — hogy Chernellel szemben kár minden fáradságot.

Szigetváron Olay Lajos, **Szilliban** Kacsóvics Géza és **Lengyeltötiben** Kaposffy Jenő egyhangú megválasztása biztos.

A **csurgói** függetlenségi és 48-as párt saját becsületes és hazafias meggyőzőlése és a vezérlő-bizottság óhaja alapján e hó 8-án tartott igen népes értekezleten egyhangulag kimondotta, hogy Inkey báróhoz csatlakozik s őt mint a szövetség ellenzék hivatalos jelöltjét támogatja. Az elégedetlenek és ál-negyvennyolczasok, a titkos kezek által felbujtottak ugyanis lehozták dr. Szalai Mihályt, aki mint önjelölt, e hó 17-én tartotta felvonulását és szociális irányu programbeszédét, felolvastván Kossuthnak azt az ajánló levelét, melyet nem ide, hanem Mohácsra kapott. Szerencsére a függetlenségi párt higgadtan és hazafiasan gondolkodó komoly eleme nem ül fel az önjelölésnek s tovább is becsületesen kitart a hozott határozat mellett.

A mint a következő kortes nótából is látszik.

Már mi arra szövetkeztünk,
Inkey lesz a követünk.
Ismerjük őt rég időből,
Magyar nyíltság — s jó szívéről.
Éljen Inkey!

Szegény tatár, ál Szalai,
Nem fogsz Csurgón so' sem győzni.
Korteseid, Heimler, Cserti,

Valaki azt sugta hátul, hogy nem fizet.

— Hát fizetek én duplán helyetted te irigy gazember — mordult arra Tóth Ferkó. Ugy-e nem is kell a smuczig fráter pénze.

— Nem kell, álljuk mi lelkesedett a csapat. Megneveljük, fentartjuk, papot nevelünk belőle — ordított össze vissza még vagy ötven torok.

— Jól van nó, csak ereszetek jobbra át, derékba szakadj meg! kommandírozott az őrmester, előre!

A tömeg megindult. Hangos zsvajjal tartottak a kantin felé. Csak Bánya Lenczi, a silbak nem mehetett velük — neki a kapu félfát kellett őriznie.

Hanem azért az esze ott járt a gyerekek körül. Eszébe jutott az a fehér csipkekendős szépséges leányzó. Fölbukott emlékezetében, hogy neki lódult a szive a dobbanásnak, mikor megpillantotta . . . és . . . és feszülni kezdett az attila a melle fölött. Meg-megindult, megint megállott és egyszer csak önérzettel tört ki

— Jól van, jól tegyétek meg a zászlóalj gyermekének, hanem azért mégis nekem lesz legkülömb jussom hozzá: akárki mit beszél, mindenhogyan rám hasonlít legjobban.

Utánna megint döngeni kezdett a kapuzsin s silbak lepteit alatt. A hold is az udvar felől tört magának utat a raktárt szegélyző nyárfák mögül s most bamba képpel nézi a silbakot, akar csak kérdőre szertné vonni Bánya Lenczit, hogy hát izé, mi történt itt?

Pedig semmi sem történt, csak egy leányzó járt a kaszárnyában, egy fehér csipkekendős szép leányzó.

Akarják ered metszeni.

Éljen Inkey!

Csáktornyai kóser sakter
Ma is úgy hívják, hogy Singer,
De fiából Szalai lett,
Midőn uj magyarrá vedlett.
Éljen Inkey!

Tegnap Singer, ma Szalai,
48-asnak is talmi.
Bármit mond is, ne higgy neki,
Fogad huzza csak mint Cserti.
Éljen Inkey!

Mégis furcsa Singer urtól,
Szalaitól nevet koldul.
Nem illik ám Singer pedig,
Szamár a bársony nyereg.
Éljen Inkey!

Szalaynak nemzetsége
Magyaroknak ősi vére.
Singereknak eredeti,
Izraelel eredete ki.
Éljen Inkey!

Ős Inkey --- basa fejét
Levágta magyar ellenét.
Unokája alkotmányunk
Basája ellen védpaizsunk.
Éljen Inkey!

Aki magyar együtt mindaz
Inkeyre szívből szavaz.
Önzetlenség az erénye,
Áldja meg az Isten érte.
Éljen a magyar szabadság,
Éljen a haza!
Éljen Inkey!

„A kaposvári hitelszövetkezet mint az országos központi hitelszövetkezet tagja” alakuló közgyűlése.

Folyó hó 15-én alakult meg a város háza közgyűlési termében a kaposvári hitelszövetkezet mint az országos központi hitelszövetkezet tagja. A közgyűlés délelőtt 11 órára volt kitűzve, de már jóval korábban az érdeklődő közönség zsufolásig megtöltötte a termet. — A nagy érdeklődés magyarázata az, hogy a nagyjából iparosokból és földművesekből álló tagok tudatára ébredtek annak, hogy minő nagy hibát követtek el akkor, amidőn hozzájárultak ahhoz, hogy a már korábban fennállott és nagy kiterjedésnek és üzleti forgalomnak örvendő hasonnemű intézet átalakuljon mezőgazdasági és ipari takarékpénztárrá. Tudatára jöttek a kisemberek annak, hogy ez tulajdonképpen nem az ő érdekükben történt, hanem ennek hasznát mások látták. Megszűnt az olesó kölcsön, az ezzel járó állami kedvezmények, mint a kötelezvények bélyegmentessége, a bekebelezési illetékmentesség és a hiteles tkvi kivonatok bélyegmentessége.

Ezenkívül a jelzálogos adósok az intézet átalakulása következtében külön is érzékenyen károsítottak. Ugyanis megszűnt a szövetkezet, törölni kellett a kölcsönt. De megalakulván a takarékpénztár, új kötelezvények kiállítása és azoknak telekkönyvi bekebelezése vált szükségessé, ami a volt tagokra csak súlyos teherrel járt. Ilyen módon fényes beigazolást nyert az, hogy a publikum legnagyobb része nem igen törődve érdeklődve még a saját ügyeivel sem, legelőbbször felül néhány urnak, kik saját érdeküket tartván szem előtt, néhány hangzatos frázissal a lényegről elterelik a figyelmet.

Azonkívül a betétekkel bíró polgárok, kik annak idején betéteikkel elárasztották a volt Kaposvár városi hitelszövetkezetet, mint az országos központi hitelszövetkezet tagját, a törvényben biztosított nagyobb garancia következtében is kívánták, hogy ez az intézmény újra feléledjen, hogy alkalmuk legyen betéteiket a megszűnt, szövetkezetből takarékpénztárrá átvedlett intézetből ki-

venni és ezen intézetben gyümölcsözőbben és biztosabban elhelyezni.

Ezek az indokok vezérelték a szövetkezet létrehozása körül buzgólkodókat.

Az alakuló közgyűlést Németh István polgármester nyitotta meg és a jegyzőkönyv vezetésére dr. Bakonyi Lajost kérte fel.

Ezután Jancsics Endre a központi hitelszövetkezet ellenőre és kiküldötte széles alapon ismertette a szövetkezet célját, az alapszabályok rendelkezéseit és a törvénynek erre vonatkozó részét. A tetszés nyilvánulások lecsillapulta után a közgyűlés kimondotta, hogy a szövetkezet megalakult és tagként belép az országos központi hitelszövetkezetbe.

Endrei Ákos indítványára megválasztottak az igazgatóságba: Hirschmann Mór, Endrei Ákos, Kemény Samu, Szalay Károly, dr. Rusa Ernő, dr. Kovács S. Gyula, Gerő Zsigmond, dr. Veniss Károly, Kertész Manó, Peterka József, Kelemen Sándor, Vörös Nándor, Chirszt István, Légár Lajos, Vicze László, Papp Kálmán, dr. Roboz Zoltán, Csukly Károly. A központ részéről kinevezetett az igazgatóságba: Bécsy Márton. A felügyelő bizottságba megválasztottak: dr. Bakonyi Lajos, dr. Fekete Gyula, Maitinszky Géza, Remete Gyula, Meszlényi György. A központ részéről kinevezetett: Faragó Lajos.

Miután még dr. Rusa Ernő indítványára az alakuló közgyűlés köszönetet szavazott Németh István polgármesternek a közgyűlés vezetéseért, elnöklő polgármester az ülést berekesztette.

Az új intézet alapszabályai némiképen módosultak az előbbi intézetétől. Ugyanis működési köte kiterjesztetett Kaposfüred, Juta, Toponár községekre is, miáltal a földművelő polgároknak tekintélyes száma jutott abba a helyzetbe, hogy a tagok közé beéphessen.

Leszállított a részvények ára is 50 koronára, a heti befizetések pedig 20 fillérben állapítottak meg üzletrészenként.

A közgyűlés az igazgatóság megalakításánál különös tekintettel volt arra, hogy az kizárólag iparosok és kereskedőkből alakíttassék, akiknek érdekében hozott a szövetkezetekről szóló 1898 : XXIII. t. cz. Az igazgatóságnak ily elemekből való összeállítása mellett kizártnak látszik, hogy a tagok ismét abban a meglepetésben részesüljenek, hogy megerősödvén az intézet, az ismét takarékpénztárrá változzék át.

H I R E K.

A politika hete.

— A helyzet. —

A választások közeledése az egész országot átalakította külső színében. Mozgalmas tevékenység . . . zászlók lobogása a külső kép, de a lelkek mélyében is erős gyökeret vert meggyőződés. Az ország számos helyén a nép a ráerőszakolt és érdemtelen jelöltek több helyen igen radikálisan tanítgatja arra, hogy meggyőződést venni nem lehet. A kormánypartí jelöltek ez okból katonaságot kérnek s máris sokhelyütt helyezték el őket. Így **Kaposvárott is**. Mindenesetre jellemző a kormány jelöltjeire, hogy mily módon kezdik kerületeik érdekeit szolgálni. Egy helyütt meg éppen egy kormánypartí jelölt terített le vadászfegyverével három szavazót, követendő példa gyanánt. Ha így folytatják tovább, még győzhetnek is, kipusztítván minden szavazót, akit vagy megvenni nem lehet vagy pedig nem kormánypartí. A szavazatoknak ropantul nagy lett az agiója, husz-harmincz koronáról már nem beszélnek, csak százokban.

Az egész ország figyelme most a Budapest-belvárosi kerület felé irányul, a hol gróf Andrassy Gyula veri el Tiszát, a ki sietve kutat még ures kerület után.

Az ellenzék sem szünetel azonban s minden kerületben állít jelöltet. Az eddig fellépettek mind biztató jelentéseket küldenek kevés kivétellel. A nagy és lelkes fogadtatásnál, melyekben részük van, csak a kormánypárt végső erőfeszítése a presszió és a szavazat vásárlása nagyobb. A függetlenségi párt nevesebb és kiválóbb tagjai most körútra indulnak, felvilágosítandó az ország népeit. Kossuth Ferencz, gróf Apponyi Albert, Barabás Béla nemcsak hogy fejedelmi fogadtatásban részesülnek, hanem hatásuk is oly nagy, hogy megjelenésük helyén ellenpárti megválasztásáról szó sem lehet. Nagy előnye különben a függetlenségi pártnak, hogy jelöltjeik mind meggyőződéses hazafiak lévén, közelebb jutnak a magyar nép szívéhez, amelyben különben is élnek a függetlenségi vágyak s így csupán csak megszólaltatni kell őket. Azután hiábavaló is a vesztegetés, mert megvesztegetni magát nem hagyja, annál kevésbé, mert sok tapasztalás után megtanulhatta, hogy az így nyert pár koronát nagyon busásan szedik vissza. Hozzá pedig nem is egyszer, de egy emberöltőn át.

A képviselő választás Kaposvárott folyó hó 26-án megejtendő országos képviselő választás helyéül a honvédtér van kijelölve, melynek közepén három új épület épül. A középsőben a választási elnök és bizottsága, a két szélsőben pedig a küldöttségi elnökök és bizottságaik fognak működni.

A szavazás sorrendje közetközleg van megállapítva: A választási elnök, dr. Tevely Béla előtt: Kaposvár és Almamellék. Az I. küldöttségi elnök, dr. Krisanich József előtt: Bárda, Zsuzsanna, Béc, Boldogasszony, Böszénfa, Cserénfa, Gálosfa, Gyarmat, Hárságy, Hajmás, Hedrahely, Henese, Homok, Juta, Kadarkut, Kaposfüred, Kaposmérő, Kaposujlak, Kaposkeresztúr, Kereseliget, Kiskeresztúr. A II. küldöttségi elnök, dr. Csonka Ede előtt: Magyarlad, Magyarlukafa, Németlad, Orzi, Patosfa, Patca, Sántos, Simonfa, Szenna, Szentbalázs, Szentbenedek, Szentjakab, Szentlászló, Szilvás Szt. Márton, Taszár, Toponár, Töröcske, Visnye, Zimány, Zseliczislak, Zseliczszentpál, Zseliczisfalud.

A szavazatszedőbizottságok épületének a Honvéd-utcza felőli része a függetlenségi, az ellenkező oldal pedig a kormánypárti rész lesz. Ez okból a függetlenségi párt felvonulása a Zárda- és Honvéd-utczákon, a kormánypárté az Arpad-utczán történik. A függetlenségi párt részéről a szavazatszedő bizottságok mellett Matolcsy József, Dr. Zánkay Gusztáv, Madarász Andor, Dr. Simon Dániel, Pohl László és Riba János lesznek a bizalmi férfiak. A választás külső intézését Dr. Rusa Ernő fogja vezetni, ki ez okból, hogy minden felvilágosítást, utbaigazítást stb. gyorsan és kellő időben megadhasson, a választás napján állandóan ügyvédi irodájában (Zárda-utcza 17 sz.) fog tartózkodni, hol telefon utján is a nap bármely szakában felkereshető. A telefon száma 15. E célból a függetlenségi párt irodája a választás napjára Dr. Rusa Ernő ügyvédi irodájába helyeztetik át. Különbö a választás legapróbb részletekről is, a szerdán megjelenő rendkívüli lapunk fogja a t. közönséget értesíteni.

A kereskedelemügyi miniszter rendelete. A kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki, hogy azon országos és heti vásárokat, a melyeknek határnapja az illető törvény-

hatóság területén legközelebb megtartandó képviselő választás napját követő második napon, a mennyiben pedig az vasárnapra esnek, a harmadik napon tartassanak meg.

Vármegyei állandó választmányi ülés. A folyó évi február hó 6-án kezdődő rendes közgyűlés tárgyainak előkészítésére az állandó választmány ülésének határnapjául a főispán f. hó 5-ik napjának d. e. 9 óráját a vármegye székházának kistermébe tűzte ki.

Kacsokovics Géza kerülete. Most tartja körutját a szilli választókerület képviselőjelöltje, Kacsokovics Géza. Vasárnap Szillban és Igalban tartotta programbeszédjét, amelyen az összes környékbeli földesurak és nagyszámú közönség vett részt. Szillban Mayer Gyula plébános üdvözölte a köztisztelőben és szeretetben álló jelöltet, Igalban pedig Hukk György, Mayer Gyula, Karai József köszöntötte. A programbeszédjét mindkét helyen igaz lelkesedéssel fogadták. Ellenjelölt eddig nincs, ha lenne is ellenjelölt, megválasztása egyhangul enne.

Kormánypárti virtuskodás a korcsmában. Három magát előkelőnek tartó uri ember — hihetőleg a Makfalvay banketről jövet — csütörtökön éjjel után az „Ipar“ vendéglőben mulatoztak, a mikor két függetlenségi párti ember oda bement s hozzájuk illő szerénységgel egy asztalhoz leültek. A jókedvű urak szemét a belépők kalapja mellett diszorgó zöld toll azonban sértette s a vendéglőnek a balpártiaktól való megtisztításával kezdtek sértően fenyegetőzni s hogy hozzá nem fogtak csupán a két balpárti személyes bátorságán mult. Tisztelt jó urak, az ilyen virtuskodás szüli ám az ingerültséget és a kedélyek felháborodását. Azért hát csak lassan, ott a tuloldalón az agarakkal. Mert — most az egyszer elnéztük, — de máskor majd nevekkel is szolgálunk.

A nagybecskerekeli ellenzék Makfalvay Géza államtitkárral szemben dr. Várady Imrét lépteti föl. Makfalvay ellen nagy az ellenszenv és még a hivatalával járó tekintélye sem esábitja a nagybecskerekieket, mert tudják, hogy helyét már legközelebb át kell engednie Forster Gyulának, az O. M. G. E. elnökének, akit Tallián már régebben kiszemelt államtitkárnak. Makfalvay becskerekeli beszámolója után pár főnyi tömeg kísérté abezug kiáltásokkal a lakásáig és csak a rendőrség mentette meg az államtitkárt attól hogy nagyobb baja nem esett.

Gyászrovat. A közügyeknek ismét egy tisztelt munkása, Kaposvár társadalmának egy közszeretben álló tagja költözött el az élők sorából. Rimanóczy Géza halt meg. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki: Alulrottak fájdalomtól lesújtva, megtört szívvel tudatják, hogy a forrón szeretett legjobb férj, apa, nagyapa, testvér és rokon idős Rimanóczy Géza m. kir. posta- s távirtda-felügyelő, életének 58-ik évében, rövid szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után, 1905. évi január hó 16-án éjjeli 11 órakor elhunyt. A megboldogultnak hült tetemei f. hó 18-án reggel 8 órakor fog a Mindenhatóknak bemutatattatni. Áldás és béke hamvaira! özv. Rimanóczy Gézáné sz. Snasel Lujza mint neje. Mukits Aladárné sz. Rimanóczy Irma. Schatz Róbertné sz. Rimanóczy Gabriella. Gyűszü Dénesné sz. Rimanóczy Gizella. Moritz Tamásné sz.

Rimanóczy Hedvig, Rimanóczy Berta, Erzsébet, Géza, Ferencz és Margit mint gyermekei. Bergmann Adolf és neje sz. Rimanóczy Bertha, dr. Rimanóczy Ferencz és neje, sz. Hartmann Marianna, özv. Havas Jenőné sz. Rimanóczy Josefina mint testvérei, illetve sógora és sógornője. Mukits Aladár, Schatz Róbert, Gyűszü Dénes, Moritz Tamás mint vejei. idős Rimanóczy Kálmán és neje sz. Fejér Erzsébet, dr. Schatz Róbert és neje sz. Gornig Leona mint közeli rokonok. Temetése szerdán délután 3 órakor nagy részvétellel ment végbe.

Vég Istvánné szül. Kedvessy Erzsébet életének 36-ik évében jobblétre szenderült. Temetése január hó 15-én volt.

Meghívó. A kaposvári állami elemi iskola tanítótestülete 1905. február 1-én (szerdán) a Tanítói Segítő-alap javára és a szegény gyermekek segélyezésére a »Korona« vendéglő termeiben családi jellegű batyubált rendez. Kezdeté 8 órakor. Vascsora 11 órakor. A batyubál családi jellegére való tekintetből kérjük a t. Hölgyeket, hogy lehetőleg egyszerű ruhában jelenjenek meg. Akik meghívóra igényt tartanak, az áll. elemi iskola igazgatóságához forduljanak. Ugyancsak ott kaphatók étel-aláírási izek is. Felülfizetéseket köszönettel fogadjunk és hirtalpilag nyugtázzunk.

Meghívó. A »Kaposvári Zenekedvelők Egyesülete« f. évi január hó 29-én délelőtt 11 órakor saját helyiségében (Központi vendéglő I. emelet) rendes közgyűlést tart, melyre tisztelettel meghívják. Kaposvár, 1905. január 12-én. Kardos Ignác titkár. ifj. Somssich Andor elnök. Tárgy: A választmány évi jelentése. Az évi számadás, a számvizsgálók jelentése. Egy alelnök, zeneigazgató, gazda, 2 választmányi póttag és 4 számvizsgáló bizottság választása. Indítványok.

KÜLFÖLD.

Pokolgép újévi ajándékul. Rettenetes újévi ajándékkal lepték meg az idén Tarasovát a népszerű moszkvai színésznőt. A művésznő az új esztendő napján egy kis postacsomagot kapott, a melyet Szokolovná nevű háziasszonyával együtt akart kibontani. Alig vették le azonban a csomag felső vázontakaróját, a csomag irtózatossal dördüléssel felrobbant. A pokolgép robbanása a szobában levőket súlyosan megsebesítette, Tarasova színésznő egyik szemét vesztette el. A pokolgép küldőjét nyomozzák.

A német szénstrájk. Németországban, a Ruhr-folyó vidékén lévő szénbányák munkásai kimondották az általános sztrájkot. Mintegy ezer munkás kezdte meg a sztrájkot, most már másfél-száz ezren sztrájkolnak, nem is számítva azokat a munkásokat, a kiket más gyárból elbocsátanak, mert szén hiányában nem tudnak dolgozni. Olyan bérharc ez, minőt a világ még nem látott.

Combes lemondása. Combes francia miniszterelnök beadta lemondását. Le kellett mondania reformprogramja megvalósításáról, mert minden pillanatban ki volt téve annak, hogy valamely kamarai incidens következtében kisebbségben maradjon. Valószínű, hogy Combes utódja, bárki is legyen, követni fogja a Combes politikáját.

Közgazdaság.

Kaposvári hitelszövetkezet.

A szövetkezeti eszme hívei összehorodtak és megalakították a kaposvári hitelszövetkezetet.

A régi és felszámolás alatt álló Kaposvár városi gazdasági és ipari hitelszövetkezet még teljesen le se zárhatta számadásait, már is megalakult egy kis lelkes csapat kezdeményezésére az új hitelszövetkezet.

Az új alakulás fontossága, gazdasági és

ipari vállalatok jelentősége kényszerít, hogy e helyen Kaposvár város legifjabb pénzintézetével foglalkozzunk.

Jól ismertük a régi hitelszövetkezet hírlait, már születése nem volt természetes. A szövetkezet a kis emberek bankintézete, kell, hogy ezt maguk a kis emberek alkossák és kormányozzák. Gazdasági és ipari jellegűt, ha a társulás útján nyert erőt, céltudatosan ipari és gazdasági vállalatok felvirágoztatására fogja fordítani.

A régi hitelszövetkezet igazgatóságába egy iparos került és ennek elhalálása után abban egy se maradt.

Az igazgatóságot jogászok, hivatalnokok, kereskedők alkották és a bizottsági tagok a legmagasabb társadalmi kvalifikációk birtokában, nem tudtak okosabban csinálni, mint utánozni a takarékpénztárak sablonos pénzmiveleteit. Az 1898. XXIII. t. cz. védelme alatt és támogatásával versenyre kelni a takarékpénztárakkal. Pár évi működése alatt megerősödve, eldobni maguktól a szövetkezeti alakot és a nyereszkesedő részvénytársasági formát felvenni.

Más szóval, a régi hitelszövetkezet vezetőségében a tőketulajdonosok érdekei jutottak érvényre, kik az 1898. XXIII. t. cikknek a kis emberek érdekében hozott korlátozó osztalék politikáját terhesnek találták, szakítottak a szövetkezeti korlátozásokkal, hogy a részvényeseknek magas jutalékot biztosíthassanak.

Az új hitelszövetkezet közgyűlése okuiva a tapasztalatokon, az ipari foglalkozások mindennapi munkáiból választotta az igazgatóság zömét. Kiegészítve a város egyéb foglalkozású polgáraival, kik megfelelő szellemi tőkével gazdagítják az igazgatóság erkölcsi értékét.

Mindnyájan éreztük, hogy mikor a régi hitelszövetkezet működését megkezdte, a kaposvári pénzpiacra változás állt be és a pénzintézetek kamatlába csökkent. Az összes kaposvári gazdasági, ipari és kereskedelmi vállalatok az olcsóbb pénz révén elismeréssel kell, hogy adózzanak a régi szövetkezetnek, melynek romjain alakult harmadik takarékpénztár kél versenyre a régi pénzintézetek magas osztalék politikájával.

A verseny hatása alatt a városi pénzintézeteink már is szakítanak eddigi kényelmes üzletkörükkkel és vármegyénk első pénzintézete birtok parcellázásokkal jön segítségére a paraszt osztálynak. Akarva, nem akarva a vidéki pénzintézetek helyzetüknél fogva első rangú agrár érdekek szolgálatába kénytelenek állni.

Az új hitelszövetkezet, ha idők folyamán megerősödik, szervezetének természete folytán a helyi kamatláb egyik állandó szabályozója lesz. Lehet, hogy napjainkban nem bír a szövetkezetnek e szerepe a pénzintézetek versenyében jelentőséggel, de a pénz piac változó természete súlyos időket hozhat, melyben a szövetkezet nem mindennapi szolgálatot fog teljesíteni.

A város szolgálatában az új Kaposvári Hitelszövetkezetnek első sorban ipari hitelszövetkezetnek kell lenni. Az, hogy az igazgatóság zöme iparosokból áll, még mindig nem teszi a hitelszövetkezetet ipari szövetkezetté. Az alakuló közgyűlés teljes tudatában volt e körülménynek, egyelőre a szövetkezet ipari jellegét az iparosok nagy tömegének belevonásával akarja érvényre juttatni. Ha megerősödik, szándékozik a különleges ipari érdekeknek szolgálatában megfelelő intézményeket létesíteni.

A cél tisztasága, a törekvés nemessége bizonyonyal Kaposvár összes polgárságát foglalkozásra való tekintet nélkül beviszi a szövetkezetbe, hogy az a tagok sokasága által erőben nyerve, kellő anyagi eszközök birtokában, különleges feladatának jobban megfelelhessen. c.

Szózat Magyarország kisiparosaihoz!

Ébredjete mély álmaitokból. Azt hiszem, hogy husz év ép elég volt a szunnyadozásból; elérkezett a tettek órája. Husz éve mulott annak, a mióta a mostani ipartörvényt megalkották; azóta csaknem minden évben

ujra és újra sürgette a magyar iparosság ezen ipartörvény módosítását. Minden egyes ipartestületi kongresszusról azzal a jó reménységgel ment szét az iparosság, hogy most már csak meg lesz az ipartörvény módosítása. A hány kereskedelmi miniszter volt, mind megígérte a módosítást, a hány miniszter távozott, mind örökül hagyta annak a munkáját, a magyar iparosság reménységének állandó tárgyát, utódjára.

Nem látjátok odafenn, ti törvényhozók vagy nem akarjátok látni, hogy mint pusztul a magyar kisipar. Nem halljátok vagy nem akarjátok hallani, ti, akiknek hivatása volna az ily pusztításokat megakadályozni? Nem halljátok a 40.000 magyar kisiparos jajkiáltásait, mint siklik el lábunk alatt a talaj, mint apad családunk részére a kenyérkeresetünk, mint szorit ki tanult mesterségünk gyakorlásából a képzetlen, mindent próbáló, de semmit sem kockáztató kontárhád?

Lehet-e, szabad-e tovább is türelemmel, megadással néznünk, mint törrik össze a sok kisiparos existenciája, mint züllenek el a régi, tisztos mesterségek egykori büszkeségei és mint akad el a saját léleketünk is, mert nem bírjuk tovább. No, inár most, tisztelt iparostársaim, azt hiszem, elérkezett a tettek órája; a sok kérésből és könyörgésből elég volt; mint a jó gyermekek nem várhatunk tovább illetelmesen az előszobában.

Mi magyar állampolgárok és adófizetők, az állami és községi élet terheinek viselői vagyunk, tehát méltán elvárhattuk volna, hogy mint ilyeneket számba vegyenek bennünket, ne csak amidőn terhes adóinkat kell fizetnünk avagy szavazatunk árán díszhez, tisztességhez, törvényhozói álláshoz kívánunk jutni a mi nagyjaink, hanem akkor is, amikor husz év óta szüntelen ismételt kérelmünk teljesítése lett volna feiadatuk. Ezideig ígéretekkel hagytuk magunkat ámitani, de tovább erre hajlandósággal nem mutatkozunk, minthogy türelmünk már rég elhagyott.

Tisztelt iparostársaim! Elérkezett a tettek órája. Most, a választások küszöbén, a midőn az alkotmányos jogok legszentebbekét gyakoroljuk, önkéntelenül az a kérdés merül fel, hogy mily egyéneket ajándékozunk meg szavazatunkkal. Erre a felelet csak az lehet, hogy szavazatunkkal győzelemre azt a jelöltet fogjuk segíteni, aki program beszédjébe nemcsak kortes-beszédként illeszti bele a kisipar helyzetének sürgős javítását, hanem első teendője közé fogja számítani, hogy mielőbb a kis ipar ezen türethetetlen helyzetén tőle telhetőleg, minden tudásával, az ország színe előtt, vagyis az országgyűlésen azt elősegítse.

Tehát figyelmeztetlek benneteket, hogy résen legyetek, nehogy oly egyének kapjanak megbízást az országgyűlés jövő ciklusára, a kik öt hosszú esztendőn át tétlenül néznék a kisipar végromlását. Ha mindegyikünk önzet-

lenül és saját érdekeit nem hajhászva, hanem csakis ezen szent ügyben, egyedül a közérdeket szem előtt tartva fog eljárni, úgy biztosra vehetjük, hogy ügyünk végre az elintézéshez közel fog jutni, ami már nagyon is kívánatos volna.

Szilágyi Samu

Kaposvár r. t. v. ipartestületének elnöke.

Vidékről.

A következő sorokat kaptuk:

Tisztüt Szörkesztőség:

Mermivel a vörös komám kalamária már régön beszáratt, mögegyék hogy én okosétsam föl a zurakat hogy millen légyön mifelénk az igaz balpárt állása. — Hát csak röviden mögmondom hogy miuta a világ csak világ annyi balpárti embör még sohase vót mint azidén. Mer eza mostan jobbpárti követ nem kő se azuraknak, se a mestöremberöknek se a bótosnak a pógárokj mög má régön megcsömölöttek minden jobbpártitu. Hunnan tunnák hát elő szönni a voksokat ha a bankosokba kifogytak. Mög is vannak szontyolodva még a bankosok is, mer belátják hogy egy kurucz Talival szömbe csak nöm löhet rászavalni egy habarékos nimöt szögára.

Azisten is álgya mög azurakat hogy segítötték a szegény embör zászlóját diadalra vinni. Eljen Tali László ezmost a mi mindennapi köszöntésünk.

Az isten álgya mög a balpári urakat
Kovács Péter független polgártárs.

Felelős szerkesztő: **Dr. Rusa Ernő.**

Laptulajdonosok és kiadók:

Szalay Károly és Dr. Rusa Ernő.

A leghiresebb

KÖTŐGÉPEK

házi és ipari célra

I. styriai kötő gépgyár

magyar képvisellete

Budapest, VII. Erzsébet-körut 23.

Részlefizetésre is kapható.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Varrógépek, kerékpárok rakt ra.

Fogl József Lajos

ALKALMI VÉTEL!

5 darab új TEJFÖLÖZŐ GÉP
(németországi gyártmány)

1 darab nagy GRAMOFON kótával
1 darab LANKASTER VADÁSZ
FEGYVER

==== féláron eladó. ====

Hol? megmondja a kiadóhivatal

HIRDETESEK

==== FELVÉTELNEK ====

A KIADÓHIVATALBAN.

